

Jautājumi un atbildes par DME programmu

Vispārīgie jautājumi

J1: Kāpēc ALTUM konsultācijas sāks tikai aprīlī?	A1: Klientu konsultēšanu ALTUM sāk 18. aprīlī, nepilnu mēnesi pēc programmas noteikumu apstiprināšanas valdībā. Pa šo laiku veicami sagatavošanās darbi – darbinieki tiks apmācīti, lai varētu klientus profesionāli konsultēt gan par programmas iespējām un nosacījumiem, gan arī par tehniskiem ar ēku energoefektivitāti saistītiem jautājumiem. Tāpat jānodrošina sistēmu un dokumentu gatavība. MK noteikumi sniedz tikai lielo programmas ietvaru, savukārt programmas praktisko norisi kopā ar partneriem ir iespējams izstrādāt tikai pēc MK noteikumu apstiprināšanas, tāpēc ir nepieciešams šis sagatavošanās periods, kuru plānojam pabeigt īsākajā iespējamajā termiņā.
J2: Kāpēc pieteikumus sāks pieņemt tikai jūnijā/jūlijā?	A2: Līdz pieteikumu pieņemšanas uzsākšanai klienti aicināti izmantot programmas ietvaros pieejamās bezmaksas konsultācijas par programmas nosacījumiem un par energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu tehniskās dokumentācijas sagatavošanu. Tas ir būtisks posms, lai brīdī, kad sāksies pieteikuma pieņemšana, klienti jau būtu paveikuši nozīmīgu sagatavošanās darbu. Tas ietver, piemēram: atbilstības novērtēšanu valsts atbalsta (<i>de-minimise</i>) saņemšanai, ēkas energoaudita sagatavošanu, dzīvokļu īpašnieku kopsapulces organizēšanu un pilnvarotā pārstāvja izvēli. Paralēli tam ALTUM konsultēs klientus gan par šiem sagatavošanās darbiem, gan visiem citiem ar šo programmu saistītiem jautājumiem. Klientu konsultēšanu ALTUM sāks jau aprīlī. Pirmo pieteikumu aizdevuma, granta un garantijas saņemšanai varēsim pieņemt provizoriski jūlijā. Līdz tam klienti aicināti gatavot nepieciešamo dokumentāciju un izmantot ALTUM konsultācijas. Vienlaikus ALTUM ir veicams apjomīgs darbs, kas ietver gan juridisko dokumentu izstrādi un saskaņošanu, tostarp līgumu slēgšanu ar sadarbības partneriem (CFLA, komercbankas), gan programmas tehniskās ieviešanas darbus (IT sistēmas, veidlapas). MK noteikumi sniedz tikai lielo programmas ietvaru, savukārt programmas praktisko norisi kopā ar partneriem ir iespējams izstrādāt tikai pēc MK noteikumu apstiprināšanas, tāpēc ir nepieciešams šis sagatavošanās periods, kuru plānojam pabeigt īsākajā iespējamajā termiņā.
J3: Kur fiziski varēs uzzināt par jauno siltināšanas programmu, ja vietā kur dzīvoju nav ALTUM filiāļu?	A3: Informācija ir pieejama ALTUM mājas lapā sadaļā “Daudzdzīvokļu māju energoefektivitāte” http://www.altum.lv/daudzdzivoklu_maju_energoefektivitate Informācija šajā sadaļā pastāvīgi tiek aktualizēta un papildināta. Papildus informāciju iespējams iegūt arī ALTUM konsultāciju birojos http://www.hipo.lv/lv/par_banku/filiales_un_konsultaciju_centri visā Latvijā.
J4: Ko darīt klientiem, kam visa dokumentācija ir gatava (sagatavota iepriekšējās progr. laikā, LIAA progr.)?	A4: Klientam jāpārliedz, ka dokumentācija ir izstrādāta atbilstoši spēkā esošajiem būvnormatīviem, kā arī jaunās programmas prasībām.
J5: Kad varētu būt gatava pirmā šīs programmas ietvaros atjaunotā ēka?	A5: Mājas energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana paredz vairākus posmus. <u>Pirmais posms</u> paredz pilnvarotās personas izvēli, aptaujas veikšanu, dzīvokļu īpašnieku kopsapulci organizēšanu, nepieciešamo dokumentu sagatavošanu un lēmumu pieņemšanu. Termiņš atkarīgs no māju iedzīvotāju un pilnvarotās personas aktivitātes un spējas vienoties. <u>Otrais posms</u> paredz sagatavotās dokumentācijas iesniegšanu, izvērtēšanu un lēmuma

	par finansēšanu un atbalsu pieņemšanu ALTUM un/vai kādā no komercbankām (vai cita finansētāja?) <u>Trešais posms</u> paredz būvniecības u.c. plānotos darbus, tai skaitā paveikto darbu pieņemšanas- nodošanas akta parakstīšanu. Darbu ilgums atkarīgs no mājas lieluma un darāmo darbu apjoma (parasti aizņem no četriem līdz sešiem mēnešiem). Iepriekšējo gadu pieredze parāda, ka pilns projekta realizācijas cikls var aizņemt līdz 1.5 gadiem.
--	--

Praktiskie jautājumi

J6: Kurā brīdī doties uz komercbanku? Vai ALTUM pats sazināsies ar kādu no komercbankām?	A6: Māju iedzīvotāji vai pilnvarotā persona var interesēties par konkrētā finansējuma saņemšanu un tā var jebkurā brīdī pēc programmas faktiskās uzsākšanas. Pilnvarotai personai pieteikumu granta saņemšanai un pieteikumu aizdevuma saņemšanai faktiski jāiesniedz vienlaicīgi, jo finansējuma avoti ir divi – gan grants, gan aizdevums. Finansējuma izsniegšana paredzēta vienlaicīgi. Pēc minēto pieteikumu iesniegšanas ALTUM un bankā, abas puses, sadarbības līguma ietvaros, apmainās ar informāciju, lai saskaņotu abām pusēm nepieciešamos nosacījumus. Finansējumu programmas ietvaros varēs izsniegt bankas, kas būs noslēgušas sadarbības līgumu ar ALTUM.
J7: Kur izdevīgāk aizņemties – ALTUM vai komercbankā?	A7: Dzīvokļu īpašniekiem ir jāpiesaista tirgus finansējums (banka vai cits finansētājs privātajā tirgū). Gadījumos, ja tas nav iespējams, ALTUM izskatīs finansēšanas iespējas no ERAF un ALTUM piesaistītajiem resursiem. ALTUM finansējuma gadījumā granta apjoms būs mazāks (no 25% līdz 35% no projekta attiecināmajām izmaksām). Katru projektu gan komercbanka, gan ALTUM izvērtēs individuāli. Gala lēmums par izdevīgāko tirgus finansējuma piedāvājumu jāpieņem pašiem dzīvojamo māju iedzīvotājiem. Programmas ietvaros finansējumu varēs sniegt tās bankas, kas ir noslēgušas sadarbības līgumu ar ALTUM.
J8: Kāda būs aizdevuma procentu likme?	A8: ALTUM aizdevumiem piemēros procentu likmi orientējoši 2% + EURIBOR gadā. Likme ir noteikta atbilstoši finanšu resursu cenai, atbilstoši kādai noteikumu izstrādes laikā ALTUM var piesaistīt finanšu līdzekļus. Mainoties finanšu resursu cenām tirgos, var pieaugt arī ALTUM izsniegto aizdevumu izmaksas.
J9: Pēc Altum atzinuma sniegšanas ir jāizvēlas būvnieks. Kāda kārtība būvnieka izvēlei? Iepirkums? Sliksnis	A9: Būvkomersanta, autoruzrauga, būvuzrauga un citu piegādātāju atlasī pilnvarotā persona veic atbilstoši ALTUM norādījumiem, ievērojot noteiktu kārtību iepirkumu organizēšanas jomā. ALTUM pilnvarotajām personām sniegs konsultatīvu atbalstu atlases procedūras organizēšanas jautājumos. Ja pilnvarotā persona ir pasūtītājs likuma „Publisko iepirkumu likums” izpratnē, piegādātājus atlasa un būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības piešķir minētajā likumā noteiktajā kārtībā, piemērojot atbilstošu iepirkuma procedūru.
J10: Vai ir īpaši kritēriji būvnieka izvēlei?	A10: Veicot piegādātāju atlasī, pilnvarotajai personai jāievēro nosacījumi par atklātu, pārredzamu, samērīgu un nediskriminējošu procedūru, izvairoties no interešu konfliktiem un nodrošinot energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanas izmaksu atbilstību tirgus cenām. Metodiskie materiāli (skaidrojumi, dokumentu paraugi) par atlases procedūras organizēšanu būs pieejami ALTUM mājas lapā.
J11: Par finansējuma devēju banka vai cits finansētājs. Kādiem kritērijiem jāatbilst citam finansētājam?	A11: Citi finansētāji var būt privātā sektora finansētāji, kas ir noslēguši sadarbības līgumu ar ALTUM un šī sadarbības līguma ietvaros izsniedz finansējumu energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai. Katrs “cits finansētājs” tiks vērtēts atsevišķi. ALTUM jāpārlicinās, ka citam finansētājam ir pietiekama pieredze, kapacitāte un resursi ilgtermiņa finansēšanas nodrošināšanai. Specifiski kritērijus ALTUM izstrādās atsevišķi.
J12: Finansētājs dod	A12: Pilnvarotai personai ir tiesības projektu iesniegt izvērtēšanai vairākās

atzinumu/kredīta atteikumu, kas nozīmē, ka attiecīgo projektu finansēt var ALTUM. Vai pietiek ar vienas bankas atzinumu, vai tāds jāsaņem no vairākām komercbankām?	komercbankās vai citam finansētājam, lai saņemtu izdevīgākos nosacījumus. Atteikumu, kuru saņemot pilnvarotā persona var vērsties ALTUM, var sniegt tāds finansētājs, kas ir noslēdzis sadarbības līgumu ar ALTUM. ALTUM nepieciešams vismaz vienas komercbankas atteikums, lai pieņemtu aizdevuma pieteikumu.
J13: Kā notiks granta izmaksa?	A13: - Ja dzīvokļu īpašnieku pilnvarotā persona energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai piesaista cita finansētāja finansējumu (piemēram, komercbanku vai alternatīvo ieguldījumu fondu), grantu ALTUM ieskaita energoefektivitātes paaugstināšanas pasākuma īstenošanai atvērtā kontā saskaņā ar sadarbības līgumu, kas noslēgts starp ALTUM un citu finansētāju. - Ja dzīvokļu īpašnieku pilnvarotā persona energoefektivitātes paaugstināšanas pasākuma īstenošanai piesaista ALTUM aizdevumu, tad grantu izmaksā pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku pilnvarotās personas iesniegtajiem pamatojošajiem dokumentiem.
J14: Vai var projektu finansēt no mājas līdzekļiem, neņemot aizdevumu?	A14: Programma paredz, ka projekta finansējuma avots ir grants un aizdevums, savu līdzfinansējuma daļu iedzīvotāji iegulda projekta sadārdzinājuma gadījumā, vai citos specifisko gadījumos (valsts atbalsta ierobežojumi). Projekta attiecināmās izmaksas (no kurām tiek rēķināts granta apjoms) tiek samazinātas attiecīgā līdzfinansējuma apjomā.
J15: Kādu fizisku personu uzskata par saimnieciskās darbības veicēju?	A15: Par saimnieciskās darbības veicēju uzskata tādu fizisku personu, kas ir reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Arī individuālie komersanti ir saimnieciskās darbības veicēji. Sīkāku informāciju par saimnieciskās darbības jēdzienu var iegūt VID mājas lapā: https://www.vid.gov.lv/default.aspx?tabid=8&id=5437&hl=1
J16: Kā pilnvarotā persona pārliecinās par dzīvokļu īpašnieku īpašumtiesībām?	A16: Lai pilnvarotā persona varētu pārliecināties par mājas kopsapulcē pieņemto lēmumu tiesiskumu, dzīvokļu īpašniekam vai dzīvokļa pilnvarotajai personai (pilnvara) nepieciešams jāapliecina dzīvokļa īpašnieka īpašumtiesības, uzrādot Zemesgrāmatas apliecību vai citu īpašuma apliecinošu dokumentu..
J17: Kādas izmaksas projekta ietvaros ir neattiecināmas?	A17: Neattiecināmās izmaksas, kas radušās pirms ALTUM lēmuma par granta piešķiršanu, ir sekojošas: - ēkas energosertifikāta sagatavošanas izmaksas; - tehniskās apsekošanas atzinuma sagatavošanas izmaksas; - būvprojektu vai ēkas fasādes apliecinājuma kartes sagatavošanas izmaksas; - apliecinājuma kartes inženierbūvēm sagatavošanas izmaksas; - citas izmaksas, kas radušās līdz ALTUM lēmumam par granta piešķiršanu. - Neattiecināmās izmaksas, kas radušās projekta realizācijas laikā, ir sekojošas:projekta sadārdzinājums. - izdevumi, kas saistīti ar finansējuma piesaisti. - citas izmaksas, kas nav minētas MK noteikumos kā attiecināmas izmaksas.
J19: Kādu finansiālo atbalstu šīs programmas ietvaros piedāvā Altum:	A19: Šīs programmas ietvaros saņemtais finansiālais atbalsts ir: - grants jeb neatmaksājamais finansiālais atbalsts. - aizdevums, kam iespējams pieteikties Altum, ja ir saņemts viena privātā sektora finansētāja (kas ir noslēdzis sadarbības līgumu ar Altum) apliecinājums par kredīta nepiešķiršanu. - garantijas (ja aizdevumu finansē komercbanka vai Alternatīvais ieguldījumu fonds, ir iespēja piesaistīt Altum garantijas, lai uzlabotu iespējas saņemt finansējumu).
J20: Kā pārliecināties vai	A20: Altum un komercbanka savstarpējo sadarbību programmas ietvaros nosaka

izvēlētais finansētājs ir Altum sadarbības partneris DME programmā?	sadarbības līgums, pēc kura noslēgšanas informācija par to tiks ievietota Altum mājas lapā. Līgumus ar komercbankā provizoriski paredzēts noslēgt 2016.gada jūlija mēnesī.
J21: Kā izvēlēties projekta finansētāju?	A21: Pirmkārt, jānoskaidro par iespēju saņemt finansējumu kādā no komercbankām, kas ar Altum noslēgusi sadarbības līgumu. Ja komercbanka sniedz atteikumu, dokumentus var iesniegt Altum aizdevuma piešķiršanas izvērtēšanai.
J22: Kā nosaka, vai mājas siltināšanas projekts atmaksājas?	A22: Altum nosaka Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu iekšējās atdeves rādītāju par 20 gadu periodu, ņemot vērā šādus pieņēmumus: No izmaksu sadaļas: - plānoto ALTUM aizdevuma vai cita finansētāja finansējuma apmēru; - aizdevuma vai cita finansētāja finansējuma procentu maksājumus, komisijas un tām pielīdzināmus maksājumus visā aizdevuma vai cita finansētāja finansējuma periodā; - papildu izmaksas, kas saistītas ar energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanu, un kas rodas pēc šo pasākumu īstenošanas aprēķina periodā (izņemot veikto darbu apdrošināšanas izmaksas). No ieņēmumu sadaļas: - pēc energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanas sasniegto siltumenerģijas izmaksu ietaupījumu, ņemot vērā uz atbalsta pieteikuma iesniegšanas brīdi esošo siltumenerģijas tarifu, vai, ja daudzdzīvokļu dzīvojamā māja nav pieslēgta centralizētās siltumapgādes sistēmai, ALTUM aprēķināto siltumenerģijas tarifu.
J23: Kādi ir daudzdzīvokļu mājas renovācijas projekta posmi?	1. Dzīvokļu īpašnieki apspriež un vienojas par DME programmu un nosacījumiem. 2. Dzīvokļu īpašnieku kopības balsojums. 3. Pilnvarotā persona ALTUM semināros/konsultācijās reģionālos centros uzzina par programmas nosacījumiem. 4. Pilnvarotā persona konsultējas pie finansētāja par aizdevuma saņemšanas kritērijiem DME projektam. 5. Pilnvarotā persona ALTUM reģionālajā centrā noslēdz līgumu par ALTUM attālinātās darījumu sistēmas HipoNet lietošanu. 6. Pilnvarotā persona ALTUM sistēmā HipoNet iesniedz pieteikumu dalībai programmā un atzinuma saņemšanai un nepieciešamos dokumentus. 7. ALTUM izvērtē Pieteikumu dalībai programmā un HipoNet sniedz atzinumu par: 7.1. projekta tehniskās dokumentācijas atbilstību, 7.2. granta iespējamo maksimālo attiecināmo izmaksu procentuālo apmēru, 7.3. grantam, aizdevumam un garantijai atbilstošo <i>de minimis</i> apmēru .. 8. Pilnvarotā persona atlasa piegādātājus. 9. Iesniedz ALTUM DME projekta piegādātāju atlases dokumentāciju. 10. ALTUM izvērtē dokumentāciju un HipoNet informē Pilnvaroto personu par rezultātiem. 11. Pilnvarotā persona izvēlas projekta finansētāju. Pilnvarotā persona iesniedz ALTUM granta pieteikumu un pie finansētāja aizdevuma pieteikumu. Ja finansētājs ir komercbanka vai alternatīvais ieguldījumu fonds PP var pieteikties ALTUM garantijai. 12. ALTUM lēmums par granta piešķiršanu. 13. Finansētāja lēmums par aizdevuma piešķiršanu. 14. Altum lēmums par garantijas piešķiršanu. 15. Dzīvokļu īpašnieku kopsapulce – gala lēmumu pieņemšana ar projektu saistītajos jautājumos – finansējums, piegādātāji, pilnvarojums u.c. 16. 17. Pilnvarotā persona paraksta granta, aizdevuma līgumu, saņem garantijas vēstuli. 18. Slēdz līgumus ar piegādātājiem. 19. Tiek uzsākta DME projekta realizācija (būvniecība). Altum uzrauga projekta realizācijas gaitu. 20. Publicitātes prasību ievērošana.

	21. Līguma grozījumu veikšana (ja nepieciešami). 22. Pilnvarotā persona informē par projekta pabeigšanu. 23. Pēc projekta pabeigšanas ALTUM pārstāvis projekta īstenošanas vietā pārbauda visu dokumentāciju, kas saistīta ar projekta īstenošanu. 24. Altum veic gala maksājumu. 25. Pilnvarotā persona uzglabā dokumentāciju un nodrošina informācijas pieejamību saskaņā ar granta līguma nosacījumiem.. Informatīvs materiāls - Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes paaugstināšanas projekta sagatavošana un iesniegšana: http://www.altum.lv/upload/DME/DME_iesniegsana_infografiks23031.pdf
J24: Vai projekta realizācijas laikā var mainīt pilnvaroto personu?	A24: Pilnvaroto personu var mainīt, ja kopsapulcē izvēlēta pilnvarotā persona kādu iemeslu dēļ nevar turpināt pilnvarojumā noteiktās darbības., tostarp nepilda uzņemtās saistības attiecībā uz dzīvokļu īpašnieku pilnvarojuma apjomu. Dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums pilnvarot citu juridisko personu un nekavējoties informēt par to AS „Attīstības finanšu institūcija Altum” un savu finsētāju.
J25: Kad var uzsākt ēkas renovācijas darbus projekta ietvaros?	A25: Ēkas renovācijas darbus var uzsākt tikai pēc Altum lēmuma par granta piešķiršanu.
J26: Kādi ir galvenie nosacījumi, kas jāievēro, uzsākot projekta īstenošanu?	A26: Lai uzsāktu īstenot projektu, ir jāiepazīstas ar MK noteikumiem Nr.160, Altum mājas lapā esošā informāciju (http://www.altum.lv/daudzdzivoklu_maju_energoefektivitate), jāizvēlas kurā Altum Reģionālajā centrā vēlēties saņemt Altum konsultācijas un jāaizpilda pieteikums dalībai programmā un atzinuma saņemšanai.
J27: Kādi publicitātes pasākumi jāievēro, lai ievērotu Eiropas Savienības vizuālās identitātes prasības?	A27: Pilnvarotajai personai Daudzdzīvokļu ēku energoefektivitātes projekta īstenošanas vietā ir jānodrošina šādu elementu lietošana: • Informatīvais plakāts; • Pagaidu informatīvais stends (Projekta ietvaros projektam piešķirtais kopējais publiskais finansējums pārsniedz 500 000 euro); • Informatīvais plakāts pēc projekta realizācijas (Projekta ietvaros projektam piešķirtais kopējais publiskais finansējums pārsniedz 500 000 euro); • Pilnvarotās personas tīmekļa vietnē, ja tāda ir. Svarīgi! Pirms publicitātes pasākumu nodrošināšanas iepazīties ar publicitātes vadlīnijām - http://esfondi.lv/upload/00-vadlinijas/vadlinijas_2015/ES_fondu_publicitates_vadlinijas_2014-2020_13.07.2015.pdf http://esfondi.lv/upload/14-20_gads/Publicitates_vadlinijas_14-20_infografika.png
J28: Ja projekta īstenošanas laikā pieaug būvdarbu izmaksas, vai var palielināt projekta attiecināmās izmaksas?	A28: Pēc granta līguma noslēgšanas palielināt projekta attiecināmās izmaksas nav iespējams (neatkarīgi no projekta sadārdzinājuma iemesliem). Visi papildu izdevumi, kas ir radušies projekta realizācijas laikā, ir jāsedz projekta iesniedzējam.
J29: Kā Altum organizē līguma slēgšanu ar Pilnvaroto personu?	A29: Līguma slēgšana ar Pilnvaroto personu par granta piešķiršanu vai granta un aizdevuma piešķiršanu notiek pēc atbalsta pieteikuma izvērtēšanas. Līgumi tiks parakstīti Altum reģionālajos centros. Līgumu paraksta Pilnvarotā persona.
J30: Kādā formā jāiesniedz energosertifikāts?	A30: Ēkas energosertifikāta forma ir noteikta MK noteikumu Nr.383 pielikumā Nr.1 un MK noteikumu Nr.160 pielikumā. (varbūt vajadzētu linku?)
J31: Vai var veikt balkonu, lodžiju, lieveņu, jumtiņu, remontu, jumtiņu izbūvi virs balkoniem pēdējos	A31: MK noteikumi Nr.160 nosaka, ka izmaksas ir attiecināmas, ja ir veikti darbi, kas novērtēti kā tehniski un ekonomiski pamatoti un samazina enerģijas patēriņu kopējās izmaksas par enerģiju (apkure, siltā ūdens, elektroenerģijas patēriņš). Atjaunošanas darbi, kas saistīti ar balkonu, lodžiju, lieveņu/vējtveru jumtiņu siltināšanu ir attiecināmas izmaksas, <u>jauņu jumtiņu</u> izbūve virs balkoniem ir

stāvos? Vai dzīvojamai mājai pirms energoefektivitātes darbu veikšanas var veikt nesošo konstrukciju pastiprināšanu?	neattiecināmās izmaksas. Būvniecības darbi, kas saistīti ar ēkas konstrukciju pastiprināšanu, ir attiecināmas izmaksas.
J32: Vai būvdarbu gaitā ir pieļaujamās izmaiņas būvprojektā?	A32: Pilnvarotajai personai Altum un projekta finansētājs ir jāinformē, kā arī tehniski un ekonomiski jāpamato viss izmaiņa, kas rodas projekta īstenošanas laikā. Ja būvprojektā ir izmaiņas, pilnvarotajai personai ir jāierosina līguma grozījumi par izmaiņām materiālos vai tāmēs, pievienojot atbilstošus dokumentus, kas pamato izmaiņu nepieciešamību, kas apliecina, ka izmaiņas neietekmēs projekta mērķi, (piemēram, energoauditora atzinumu kā materiālu maiņa ietekmē plānoto siltumenerģijas ietaupījumu), kā arī citus dokumentus, kur līguma grozījumi rada izmaiņas (piemēram, vienošanās pie būvniecības līguma, ja tiek ietekmētas izmaksas. Tomēr vienlaicīgi norādām - ja projekta ietvaros atbilstoši likumdošanai pilnvarotā persona veica iepirkumu, veicot grozījumus iepirkuma līgumā (arī par papildu darbu veikšanu un materiālu aizstāšanu) ir jāievēro normatīvo aktu, kas regulē iepirkuma procedūras veikšanu prasības. Līdz ar to grozījumi noslēgtajā iepirkuma līgumā ir pieļaujami tikai tad, ja šāda iespēja un līguma grozīšanas kārtība ir bijusi paredzēta jau iepirkuma nolikumā un ciktāl grozījumi neietekmē iepirkuma rezultātu. Ja šāda iespēja netika atrunāta iepirkuma nolikumā, tad par izmaiņām noslēgtajā līgumā var tik piemērota finanšu korekcija.
J33: Kādi dokumenti jāiesniedz, lai saņemtu Altum atzinumu par tehnisko dokumentāciju?	A33: Dokumentu saraksts atzinuma saņemšanai ir norādīts MK noteikumu Nr.160 39.punktā (39.2., 39.3., 39.4., 39.5., 39.6., 39.7.) 1. Ēkas energosertifikāts: - par ekonomiski pamatotiem energoefektivitāti uzlabojošiem pasākumiem, kuru īstenošanas izmaksas ir rentablas paredzamajā (plānotajā) kalpošanas laikā; par energosertifikāta aprēķinos izmantotajām ievaddatu vērtībām; 2. Būvspeciālistu sagatavots tehniskās apsekošanas atzinums; 3. Būvspeciālistu sagatavots būvprojekts vai ēkas fasādes apliecinājuma karte un darba organizācijas projekts; 4. Apliecinājuma karte inženierbūvēm; 5. Siltumenerģijas piegādātāja izziņa par daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas siltumenerģijas patēriņu; 6. Uzskaites veidlapa par informāciju de minimis atbalsta piešķiršanai.
J34: Kas veiks aprēķinus atbilstoši LBN 003-015 „Būvklimatoloģija” norādītajai informācijai?	A34: Aprēķinus veiks neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā, kas arī izstrādās pārskatu jeb ēkas energosertifikātu, kur būs norādīts, kādus darbus izpildot cik liels būs plānotais siltumenerģijas patēriņš konkrētai ēkai.
J36: Kādai jābūt siltumenerģijas piegādātāja izziņai un kāds ir monitoringa laiks siltumenerģijas pārskatiem?	A36: Siltumenerģijas piegādātāja izziņas forma ir katra atsevišķā siltuma piegādātāja kompetencē. Siltumenerģijas patēriņa dati (apkure un siltais ūdens) ir nepieciešami par 5 gadu periodu pirms programmas uzsākšanas, kā arī jāveic siltumenerģijas monitorings 2 gadi pēc programmas realizēšanas. Būvi apseko un tehniskās apsekošanas atzinumu izstrādā būvspeciālists vai būvkomersantu reģistrā reģistrēta juridiskā persona, kura nodarbina attiecīgu būvspeciālistu.
J37: Vai pievienotās vērtības nodoklis ir attiecināms projekta	A37: Pievienotās vērtības nodoklis ir energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu attiecināmās izmaksas. Grantu gadījumā pievienotās vērtības nodoklis ir attiecināms, ja to nevar atgūt atbilstoši normatīvajiem aktiem nodokļu politikas jomā.

ietvaros?	
J38: Kas ir augstas efektivitātes sistēmu izmantošanas novērtējums? Kāds speciālist var veikt tādu novērtējumu?	A38: Ja projektētājs projektējot paredz pārbūvēt ēkas inženiertehniskās sistēmas rekonstruējamām vai renovējamām ēkām, viņš izvērtē augstas efektivitātes sistēmu izmantošanas iespējas. Augstas efektivitātes sistēmu izmantošanas novērtējumu projektētājs iekļauj būvprojektā.
J39: Kādi dokumenti būs jāiesniedz Altum pēc būvdarbu pabeigšanas?	A39: Pēc būvdarbu pabeigšanas jāiesniedz pieņemšanas nodošanas akts, kas sastādīts pēc būvdarbu pabeigšanas un darbu pieņemšanas starp pasūtītāju (pilnvaroto personu) un būvvaldi. Pēc šī dokumenta saņemšanas Altum pārstāvis dodas uz objektu, lai pārbaudītu paveiktos darbus, tehnisko dokumentāciju (būvdarbu žurnāls, autoruzraudzības žurnāls, segto darbu akti, materiālu atbilstības deklarācijas), vizuāli paveikto darbu kvalitāti.
J40: Kādi ir iesniedzamo dokumentu derīguma termiņi?	A40: Dokumenti, kuri ir jāiesniedz, un to derīguma termiņš: 1. Ēkas energoefektivitātes sertifikāts, derīguma termiņš 10 gadi. (Ēku energoefektivitātes likums, 8.pants, 7. punkts), 2. Ēkas tehniskās apsekošanas atzinums, derīguma termiņš 2 gadi. (Vispārīgie būvnoteikumi 168.2. punkts), 3. Ēkas tehniskais projekts derīguma termiņš 2 gadi. (Vispārīgie būvnoteikumi 168.2. punkts). Pilnvarotajai personai jebkurā gadījumā jāgriežas pie projekta izstrādātāja, lai aktualizētu visu sagatavoto dokumentāciju pēc jaunās programmas prasībām un atbilstoši jaunajiem normatīvajiem aktiem (atbilstoši jaunajām būvniecības prasībām).